

Tiếng Việt là Cầu Nối

Giữa Tương Giao và Đức Tin

trong Gia Đình Việt Nam

tại Hải Ngoại

Cha Trương Quyền

“Cha mẹ có nhiệm vụ tạo cho gia đình một bầu khí thấm nhuần tình yêu cũng như lòng thành kính đối với Thiên Chúa và tha nhân, để giúp cho việc giáo dục toàn diện của con cái họ trong đời sống cá nhân và xã hội được dễ dàng. Do đó gia đình là trường học đầu tiên dạy các đức tính xã hội mà không một đoàn thể nào khác có thể vượt qua được.” (Thánh Gioan Phaolô II, Tông Huấn Gia Đình, số 36).

Tại sao cha mẹ không hiểu rõ con cái? Tại sao con cái lại phàn nàn về cha mẹ mình? Tại sao cha mẹ lo lắng vì con cái mình không có đức tin vững vàng? Đây là một số câu hỏi, nói đúng hơn, là một vài than phiền rất phổ biến mà chúng ta thường nghe từ các bậc cha mẹ và cả các em học sinh gốc Việt tại Mỹ. Dường như hình ảnh các em học sinh gốc Việt được cha mẹ hoặc gia đình đưa tới các trường Việt Ngữ tại các giáo xứ vào mỗi cuối tuần không còn gì là xa lạ với nhiều người chúng ta. Khi được hỏi tại sao các em tham gia khóa học Việt ngữ, một số em trả lời vì thích học tiếng Việt; còn một số em trả lời vì cha mẹ muốn phải đi học. Có một số người cho rằng tiếng Việt không cần thiết trên đất Mỹ này, nên việc bắt con em đi học Việt ngữ là việc không nên làm. Họ cho rằng các em chỉ cần học giỏi tiếng Anh để theo học ở trường Mỹ là được rồi. Tuy nhiên, đa phần cha mẹ người Việt, đặc biệt là người Công Giáo, ai cũng

muốn con em mình học tiếng Việt vì nó giúp cho mối tương giao trong gia đình được bền chặt hơn và giúp cha mẹ giáo dục đức tin cho con cái một cách vững vàng hơn.

Trước tiên ta nói đến mối tương giao trong gia đình, hay nói cách khác, là việc đối thoại giữa các thế hệ trong gia đình, đặc biệt cha mẹ và con cái. Thật khó khi một gia đình ông bà cha mẹ không biết hoặc không thông thạo tiếng Anh trong khi con cái họ lại không biết tiếng Việt. Trong trường hợp này, cha mẹ sẽ giúp cho con cái họ thế nào trong việc giáo dục trong khi nhiệm vụ và trách nhiệm của họ được coi là người thầy đầu tiên? Nhiều khi ông bà hoặc cha mẹ muốn nói chuyện với con cháu cũng không nói được. Cuối cùng họ chỉ biết nhìn nhau lắc đầu và rồi việc ai nấy làm. Thay vì ông bà, hoặc cha mẹ muốn kể cho con cháu nghe những câu chuyện cổ tích hay những khó khăn của những ngày đầu tới Mỹ, hoặc dạy cho cháu các đức tính cần thiết như Nhân – Nghĩa – Lễ – Trí – Tín, thì họ chỉ nhận được cái lắc đầu hoặc câu trả lời, “*I don't know,*” hoặc “*I don't understand.*” Chính vì lý do này mà các cha mẹ dù bận rộn đến mấy, vất vả như thế nào, cũng cố gắng hy sinh đưa con mình đến các lớp Việt ngữ. Với ước mong sao gia đình được nói chung một ngôn ngữ: ngôn ngữ của tình yêu thương và ngôn ngữ của sự tha thứ. Bởi vì khi nói chung một ngôn ngữ trong gia đình, nó giúp mọi người hiểu nhau hơn, dễ thông cảm cho nhau và rồi yêu thương nhau hơn.

Nói cùng một tiếng nói giúp gia đình có một tương giao tốt đẹp và trở thành một gia đình yêu

thương. Một gia đình yêu thương sẽ dẫn đến một xã hội yêu thương và một Giáo Hội yêu thương vì gia đình là tế bào của xã hội và Giáo Hội. Khi một gia đình không có môi tương giao tốt đẹp, thì làm sao có thể dẫn đến một xã hội và Giáo Hội tốt đẹp được? Khi con cái không biết cách cư xử lễ phép ngay trong gia đình, thì làm sao chúng biết cư xử lễ phép với người khác? Tất nhiên, xã hội nào hay trường học nào cũng dạy cho các em phải biết lễ phép với người khác, nhưng truyền thống văn hóa Việt Nam có những nét rất riêng và đặc biệt trong cách giáo dục con cái cần được duy trì. Chẳng hạn văn hóa Việt Nam dạy chúng ta phải biết kính trên nhường dưới. Nghĩa là người nhỏ tuổi phải biết kính trọng, lễ phép và tử tế với những người lớn tuổi; nhưng người trên cũng cần phải nhường nhịn, vị tha, quảng đại và nâng đỡ người dưới. Những nét đẹp văn hóa như thế này thì các em chỉ có thể học hỏi được từ nơi gia đình hoặc các lớp học Việt ngữ, bởi vì văn hóa Mỹ rất chú trọng và cổ võ sự bình đẳng giữa mọi người. Có thể ông bà cha mẹ không được học hành qua trường lớp nhiều, nhưng họ lại được giáo dục hay học hỏi qua những bài học từ kinh nghiệm cuộc sống và gương sáng mà cha ông để lại. Chính vì thế họ cũng muốn hướng dẫn dạy dỗ cho con cháu mình những truyền thống văn hóa tốt đẹp này.

Ngoài ra, cha mẹ là người thầy đầu tiên giáo dục đức tin cho con cái. Gia đình là một Giáo Hội thu nhỏ. Chính trong gia đình, đức tin được đón nhận, được thể hiện, được đi vào cuộc sống và được thông truyền từ thế hệ này qua thế hệ khác. Nơi đây đức tin được truyền thụ qua việc đối thoại, nói chuyện và những buổi tối cầu nguyện chung. Ngày 12-05-2008, Hội Đồng Giám Mục Việt Nam đã ra thư chung *Môi Trường Giáo Dục Trong Gia Đình Công Giáo*. Thư chung nhấn mạnh:

“Hình ảnh một gia đình công giáo Việt Nam được ghi đậm nét do việc mọi thành viên cùng cầu nguyện chung với nhau. Giờ cầu nguyện chung giúp các thành viên trong gia đình gần gũi và có trách nhiệm với nhau hơn. Cầu nguyện chung là yếu tố quan trọng giúp hòa giải những mâu thuẫn gia đình và làm cho mọi người dễ tha thứ cho nhau.” (số 14)

Việc gia đình nói chung một ngôn ngữ là cần thiết và lợi ích. Khi nói chung ngôn ngữ, cha mẹ và con cái hiểu được nhau, thông cảm và yêu thương nhau một cách dễ dàng hơn. Họ sẽ sống một mối dây thân thiết hơn; như thế họ đang họa lại hình ảnh của một Gia Đình Thánh Gia. Khi gia đình có một môi tương

giao tốt đẹp thì đức tin sẽ triển nở và nảy mầm. Tương giao đó chính là tương giao giữa Thiên Chúa với con người và con người với nhau. Khi con cái cảm nhận được tình yêu thương của ông bà cha mẹ sẽ giúp chúng dễ dàng cảm nhận được tình yêu thương của Thiên Chúa. Điều này giúp các em biết yêu thương tha nhân và có lòng vị tha. Và chính lúc này đây cha mẹ có thể gieo vào trong tâm hồn các em hạt giống của đức tin và dạy cho con cái biết được tổ tiên cha ông chúng ta đã đón nhận và sống đức tin như thế nào qua các tấm gương của các Thánh Tử Đạo Việt Nam. Và chúng ta là con cháu của các ngài, chúng ta cũng phải tự hào về nguồn cội của mình và dạy cho con em tiếp tục sống và phát triển đức tin đó nơi bất kỳ môi trường nào. Hơn thế nữa, việc nói chung một ngôn ngữ cũng giúp các bậc cha mẹ cảm thấy tự tin hơn mỗi khi con cái mình có những câu hỏi về tín lý hoặc luân lý có liên quan đến đời sống đức tin. Nếu không được cắt nghĩa cặn kẽ, các em có thể tò mò tìm hiểu những nguồn thông tin không chính thống hoặc sai lạc. Điều này có thể làm cho đức tin của các em bị lung lay, hay thậm chí dẫn đến việc mất đức tin.

Không thể có một môi tương giao thân thiết nếu không có sự hiểu nhau hay đối thoại. Khi gia đình nói chung tiếng nói, cha mẹ dạy cho các em biết yêu thương hiếu thảo với ông bà, cha mẹ, biết yêu thương kính trọng bà con họ hàng và mọi người. Tương giao giữa cha mẹ và con cái chính là cầu nối phát triển tình yêu thương và gieo mầm đức tin trong gia đình qua việc nói cùng một ngôn ngữ. Chính vì thế, việc các em học hỏi và nói tiếng Việt là điều cần thiết và rất có ý nghĩa cho các gia đình Việt Nam tại hải ngoại.